

„Riadalmat vált ki”

VISSZHANG - LXIX. évfolyam, 17. szám, 2025. április 25.

Egy átlagos budapesti, háromgyerekes anya vagyok. Sosem vettem még részt a Pride-on, se a gyerekeimmel, se nélkülük. Viszont gyerekkoromban az otthonunk közelében vonult el a menet, úgyhogy egy kis ízelítőt mégis kaptam belőle néhányszor. A kíváncsiság, izgatottság érzésére emlékszem leginkább ezekből az alkalmakból. És hogy már akkor se értettem pontosan, miért kell lekezelően beszélni *róluk*. Igen, egy picit talán mások, igen, furán öltözködnek, igen, kicsit mutogatják is magukat – de már gyerekként is világos volt, hogy ez hozzátartozik a bulihoz. Ahhoz az évi egy alkalomhoz, amikor előbújnak a négy fal közül.

Katolikus, konzervatív nevelést kaptam, jól ismerem azt az álláspontot, ami a Pride-ot betiltó törvényjavaslatig vezet. Mégis megdöbbenett és elgondolkodtatott, ahogy ezt a társadalmi csoportot igyekeznek beszuszakolni a szőnyeg alá, csak azért, hogy minél kevésbé legyen szem előtt – ha már eltűnni nem fog. Még Bagdy Emőke klinikai szakpszichológus véleményét is elolvastam, nem mintha adnék rá, inkább kíváncsi voltam, hogy tud egy szakember legitimálni egy politikai döntést. A legjobban az a mondata ragadott meg, amit más cikkek is kiemeltek, miszerint a gyerekekből (Bagdy itt leginkább a tíz év alattiakra gondol) „a szélsőséges ingerek, a szokatlan látvány, a gomolygó emberáradat félelmet, riadalmat válthat ki”, illetve hogy kétségesnek tartja, „törődnek-e a szülők azzal, hogy elrendezzék a kiváltott hatást a gyermek lelkében”.

A szokatlan látványról és az ezt segítő feldolgozás fontosságáról eszembe jutott valami, ami néhány napja történt velünk. Banális eset, semmi köze a Pride-hoz, mégis kapcsolódik a témához. Pékségbe mentem a két kisebb gyerekemmel, akik most nyolc- és hatévesek. Gyanútlanul befordultunk a sarkon, és megláttunk egy idősebb férfit. Meztelű, vörös fejjel, teli torokból üvöltötte a válogatott káromkodásokat, közben összetört egy üveget, majd felszállt a megállóba éppen begördülő villamosra. A vezető felszólította, hogy szálljon le, de erre nem volt hajlandó. Helyette az összes többi utas szállt le, és megvárta a következő járatot, hiszen egy kiszámíthatatlan, rossz állapotban lévő emberrel egy légtérben összezárva utazni kész életveszély. Bár mi tisztos távolságból láttuk a jelenetet, a gyerekek mégis nagyon megijedtek, és később rengeteget beszéltek róla. Napok múltán is többször eszükbe jutott az üvöltöző férfi, borzongva idézték fel újra és újra a látottakat.

De mesélek mást. A tizennégy éves lányom egyedül közlekedik. Egyik nap hazafelé akaratlanul is részese lett egy olyan esetnek, amikor egy hajléktalan maga alá csinált a buszon. Ez már önmagában borzalmas, de a helyzetet követő népharag se volt sokkal kellemesebb. Az utasok jogosan háborodtak fel, vita alakult ki a buszvezetővel meg a hajléktalannal, aki, bár a következő megállónál leszállt, a buszt olyan állapotban hagyta, hogy az gyakorlatilag használhatatlanná vált. De nem feltétlenül kell se hajléktalannak, se részegnek lennie az utcán valakinek ahhoz, hogy csak úgy ordibálni, rugdosni, csapkodni kezdjen. Mert mondjuk épp nem talált visszaváltható flakont a kukában, amit áttúrt. (Tegnapi eset.) Vagy mert valaki olyat mondott neki a telefonban, hogy a felgyűlt feszültséget csak hosszas, hangos káromkodások közepette tudta levezetni egy tömött megállóban állva. (Ma reggeli eset.)

Ilyen szélsőséges megnyilvánulások érik a gyerekeimet az utcán, a közlekedési járműveken nap mint nap. És én semmit, de semmit nem tehetek ez ellen. Borzasztóan fáj, hogy nem tudom megvédeni őket ezektől a helyzetektől, és tényleg semmi más eszközüm nincs, mint meghallgatni, mi van bennük a látottakkal kapcsolatban, és beszélgetni róluk, hátha könnyebben túllépnek rajtuk. Költözzünk el? Járjunk mindenhova autóval? Teremtsek egy olyan burkot, amely elzárja őket a társadalom nehezebb helyzetben lévő

rétegeitől? Vagy akár a kisebbségektől? Ez egyrészt kivitelezhetetlen, másrészt nem valódi megoldás. A megoldás talán az lenne, ha a szociális és egészségügyi hálózat megerősödne annyira, hogy ezeknek az embereknek tudnánk hosszú távú segítséget nyújtani. Addig meg tényleg nem marad más, mint a beszélgetés arról, vajon mi történhetett a bácsival, hogy ilyen mérges lett, és hogyan védhetjük meg magunkat tőle.

Bagdy Emőkének igaza van, fontos odafigyelnünk arra, hogy időt, lehetőséget adjunk a gyerekeknek arra, hogy feldolgozzák az őket ért benyomásokat. De illúzió lenne azt gondolni, hogy eliminálhatunk mindent, ami szerintünk rossz hatást tesz rájuk. Én se tudom kizárni az utcán önmagukból kifordulva üvöltöző embereket, mert valahogy haza kell jutnunk. Vannak viszont olyan helyzetek, amiket mégis ki lehet küszöbölni, ha nem akarjuk, hogy az életünk része legyen: ilyen például egy program, egy rendezvény, egy felvonulás. Ha nem vagyok rá kíváncsi, nem megyek el. Ha azt gondolom, ez rossz a gyerekeknek, nem viszem el. Ennyi. De betiltani?! Hogy más se vehessen részt rajta, mert nekem nem tetszik? Miért nem döntheti el a többi szülő is, hogy szerinte rossz-e a gyerekének, vagy nem? Hiszen ha elviszi, a gyerekének pedig ne adj' isten mégis rossz élményt okoz, úgymint a szülő feladata lesz kezelni a következményeket. Mint ahogy minden, a gyerekeinket ért fájdalmat, negatívumot igyekszünk valahogy „begyógyítani”, akárhol szerezték őket. Egyébként meg egyáltalán nem törvényszerű, hogy a Pride félelmet keltő élmény legyen. Miért elképzelhetetlen, hogy egy családnak ez akár egy közös, jó hangulatú program is lehet?

Amikor a fent felsorolt esetek rendszeresen részesei a mindennapjainknak, egészen abszurdnak tűnik, hogy valaki azt az évi egy Pride-ot tartja rémisztőnek a gyerekekre nézve. De rendben van, el tudom fogadni ezt a véleményt, és megértem, ha valakinek ez nem fér bele a saját normarendszerébe, a gyerekeit pedig távol akarja tartani tőle. De el kell tudni fogadni azt is, amit más szülő gondol a saját gyerekének a neveléséről. Nem kell ugyanúgy gondolkodnunk, nem kell ugyanúgy gyereket nevelnünk. Az én véleményem az, hogy ha egy szülőnek fontos a Pride, akkor vigye ki magával a gyereket. Könyörgöm, hadd menjünk néha a játszótér gettóján kívüli területekre is a gyerekeinkkel, olyan közegbe, ahol akár még felnőttként is jól érezhetjük magunkat, ugyanakkor a gyerekeinkre is tudunk figyelni! Hadd döntsük el mi, hova visszük a gyerekeinket – hiszen a biztonságot a szülő jelenléte és az együttlét öröme megteremti, ez pedig sokkal nagyobb erő, mint az, hogy szokatlan külsejű, öltözetű emberek vannak körülöttük. Még ha a közeg – Bagdyt idézve: „a normálistól és egyértelműtől eltérő, számukra értelmezhetetlen külsejű emberek” – netalántán valamilyen negatív érzést váltana is ki a gyerekből, akkor ott a felelős személy, a szülő, aki majd ezt kezeli. Nem kell ehhez egy egész kormány, nem kell törvénymódosítás. Bőven elég, ha végre megbízunk a szülőkből, és elhiszük, hogy meg tudják védeni ők maguk a saját gyerekeiket attól, amiről ők úgy ítélik, hogy meg kell. Ha pedig mégse sikerül – mert mindannyian hozunk jobb és rosszabb döntéseket a gyereknevelés hosszú és rögzös útján –, akkor meg úgymint kénytelenek vagyunk viselni a következményeit. Mert ezt vállaltuk a gyerekekkel együtt, és jó lenne, ha nem néznének minket folyamatosan alkalmatlannak a felelős szülői szerep betöltésére.